

«ΘΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΩΜΕΝ ΟΛΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΥΛΙΑ»:

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τα «συλλαλητήρια για τη Μακεδονία», τόσο εκείνο του προηγούμενου Γενάρη όσο κι αυτά της περασμένης χρονιάς μας θύμισαν την ύπαρξη των διάφορων πολιτιστικών συλλόγων και της εθνικής δράσης τους. Σε όλα αυτά τα συλλαλητήρια μπροστάρηδες ήταν κάποιες ομοσπονδίες πολιτιστικών συλλόγων, άγνωστες ως επί το πλείστον στους περισσότερους, αλλά με μια αταλάντευτη πίστη στα εθνικά ιδεώδη. Ποιοι ήταν όλοι αυτοί οι νέοι μακεδονομάχοι; Όπως θα δούμε παρακάτω, οι πολιτιστικοί σύλλογοι έχουν μεγάλη ιστορία στο ελληνικό κράτος και κατά συνέπεια θα ήταν χρήσιμο να θυμηθούμε κάποια επεισόδια των εθνικών υπηρεσιών τους.

ΟΛΙΓΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΣΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (ΤΗ ΝΟΤΙΑ)

Όταν έλθη ο μέγας πόλεμος, ως αφεύκτως θα συμβεί μετά τινά έτη, η Μακεδονία θα γίνη ελληνική ή βουλγαρική κατά τον νικήσαντα. Αν την λάβωσιν οι Βούλγαροι, δεν αμφιβάλλω ότι θα είναι ικανοί να εκσλαβίσωσι τον πληθυσμόν μέχρι των θεσσαλικών συνόρων. Αν ημείς την λάβωμεν, θα τους κάνωμεν όλους Έλληνας μέχρι την Ανατολική Ρωμυλία.

Χαρίλαος Τρικούπης, συνέντευξη στην εφημερίδα *Guardian* (1889).¹

Το ελληνικό κράτος γνώριζε πολύ καιρό πριν κάνει τη Μακεδονία δικιά του ποια θα έπρεπε να είναι η μετέπειτα στρατηγική του. Η προσπάθεια εξελληνισμού της Μακεδονίας, ούτως ή άλλως, είχε ήδη ξεκινήσει την εποχή του Τρικούπη, με την προσπάθεια μετατροπής της ελληνικής γλώσσας σε lingua franca της πολυεθνικής αυτής περιοχής της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Υπό την ηγεσία του Κωνσταντίνου Παπαρρηγόπουλου, ο Σύλλογος προς Διάδοσιν των Ελληνικών Γραμμάτων προώθησε την ελληνική γλώσσα από το 1870 και

έπειτα. Η πολεμική προετοιμασία για την κατάληψη της Μακεδονίας και όχι μόνο, δούλευε στο φουλ λοιπόν, αρκετές δεκαετίες πριν ο ελληνικός στρατός μπει στη Θεσσαλονίκη.²

Το 1922, το μεγαλύτερο κομμάτι της Μακεδονίας και όλο το παραλιακό της μέρος ήταν πλέον ελληνικό. Οι ανταλλαγές των πληθυσμών μέχρι και τη Συνθήκη της Λωζάνης εξαφάνισαν τους μουσουλμάνους αλλά και ένα κομμάτι των σλαβόφωνων της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας. Πάρα πολλοί όμως σλαβόφωνοι μακεδόνες παρέμειναν στην περιοχή, σίγουρα το ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού της Μακεδονίας, σε μία εδαφική ζώνη που ξεκινούσε από την Καστοριά και έφτανε ως την Καβάλα.

Κεντρικό διακύβευμα για το ελληνικό κράτος ήταν να μην εμφανιστεί ποτέ μειονοτικό ζήτημα στη Μακεδονία, πράγμα που απαιτούσε την εξαφάνιση της σλαβοφωνίας, αλλά και της πολιτισμικής παράδοσης των ντόπιων σλαβομακεδόνων. Ποικίλες μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να πετύχουν οι στοχευμένες προσπάθειες εξαφάνισης της γλώσσας και του πολιτισμού τους. Από τον προσφυγικό εποικισμό της Μακεδονίας και τη διάλυση της παραδοσιακής φατριαστικής μορφής κοινωνικής οργάνωσης των σλαβόφωνων ντόπιων (γνωστή ως ζάντρουγκα), μέχρι τη συνεχή και αδιάλειπτη δράση μπάτσων και παρακρατικών στις εθνικώς ευαίσθητες περιοχές αμέσως μετά την ενσωμάτωσή τους στην Ελλάδα. Παρ' όλες τις προσπάθειες μπάτσων και παρακρατικών, ο νομάρχης Φλώρινας, Σουλιώτης Νικολαΐδης, παραδεχόταν το 1934 ότι:

Να εξαναγκάσει τις δι' αστυνομικών ή άλλων ομοίων μέτρων τους πολίτες της Φλωρίνης να παύσωσι να ομιλώσι τα ξένα ιδιώματα θα ήτο όλως αψυχολόγητο, αν μη αδύνατο... ως έχουσι τα πράγματα, μόνο συνεχής υποβλητική κοινωνική προσπάθεια θα ηδύνατο εντός όχι πολυού χρόνου να μεταβάλη την κατάσταση.³

Παρά τις εικοσαετίες προσπάθειες του ελληνικού κράτους, οι σλαβόφωνοι συνέχιζαν να μιλούν τη γλώσσα τους και αρνούνταν να την εγκαταλείψουν. Για τους λόγους αυτούς ο κύριος Νομάρχης Φλώρινας πρότεινε το 1934 την ίδρυση φιλολογικών, μορφωτικών, πολιτιστικών συλλόγων με σκοπό την πάταξη της σλαβοφωνίας και των εθίμων της καθημερινής ζωής. Σύλλογοι όπως ο Φιλολογικός Σύλλογος Φλωρίνης «Ο Αριστοτέλης» ή ο Προοδευτικός Σύλλογος Νέων Αλώνων, χρηματιζόνταν αδρά και ανέλαβαν μία νέα μορφή παρακρατικής δράσης.⁴

Η δράση τέτοιων συλλόγων συνεχίστηκε και κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Στα τέλη της δεκαετίας του '50, το μετεμφυλιακό κράτος πραγματοποιούσε δημόσιες τελετές αποκήρυξης του «σλαβικού ιδιώματος» σε μία προφανή προσπάθεια εξευτελισμού και τρομοκράτησης του ντόπιου πληθυσμού που πεισματικά αρνούνταν να εγκαταλείψει τη γλώσσα των παππούδων του. Σε μία από αυτές, στο χωριό Ατραπός της Φλώρινας, τον Αύγουστο του 1959, οι κάτοικοι του χωριού εξαναγκάστηκαν παραδειγματικά να ορκιστούν τα παρακάτω:

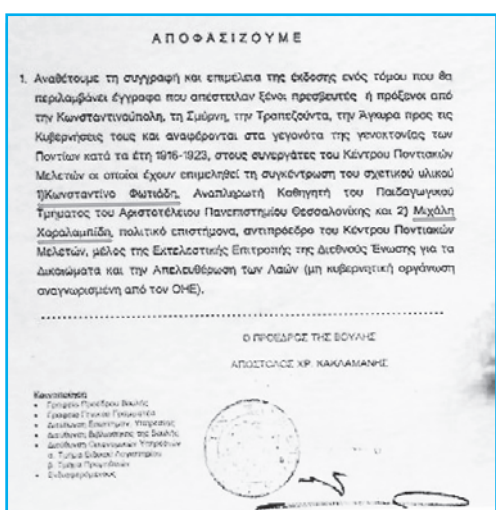
Υπόσχομαι ενώπιον του θεού, των ανθρώπων και των επίσημων αρχών του Κράτους μας, ότι από σήμερα θα παύσω να ομιλώ το Σλαβικόν ιδίωμα που μόνο αφορμή προς παρεξήγησιν δίδει εις τους εχθρούς της Χώρας μας τους Βουλγάρους και ότι θα ομιλώ παντού και πάντοτε την επίσημον γλώσσαν της πατρίδος μου την Ελληνικήν.⁵

Μετά το τέλος της τελετής ο προαναφερθείς σύλλογος «Αριστοτέλης» ανέλαβε τη μουσικοχορευτική επένδυση της τελετής με ακραιφνώς ελληνικούς χορούς και τραγούδια. Ο εξελληνισμός της Μακεδονίας για να είναι πλήρης θα έπρεπε να περιλαμβάνει τη διαγραφή οποιασδήποτε άλλης πολιτιστικής παράδοσης ιδιαίτερα αν αυτή είχε εμφανή σλαβική αισθητική.

Αλλά δεν ήταν μόνο αυτό. Οι πολιτιστικοί σύλλογοι αποτέλεσαν έναν τρόπο κοινωνικής οργάνωσης πολλών ελληνόψυχων ανά την επικράτεια ενάντια στον εσωτερικό εχθρό. Οι ροές κρατικού χρήματος εξασφάλιζαν τη συνοχή τους. Ήταν μια εφεδρεία της κρατικής πολιτικής, η οποία μπορούσε να χρησιμοποιηθεί όποτε κρινόταν απαραίτητο. Όπως τόσες άλλες πτυχές του ελληνικού παρακράτους, οι πολιτιστικοί σύλλογοι θα γνωρίσουν νέες δόξες στις αρχές της δεκαετίας του '90.

Η «ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ»: ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΝΤΙΟΥΡΚΙΣΜΟΥ

Η πασοκική εθνική συμφιλίωση περιλάμβανε τους πάντες εκτός από τους σλαβομακεδόνες μαχητές του Δημοκρατικού Στρατού, οι οποίοι παρέμειναν οριστικά αποκλεισμένοι, ακόμα και από το να επισκεφθούν την Ελλάδα. Οι κυπατζήδες και παρακρατικοί συνέχιζαν να δουλεύουν στην περιοχή, ενώ η δημόσια σλαβοφωνία είχε αποδυναμωθεί σε μεγάλο βαθμό, χωρίς όμως ποτέ να εκλείψει έπειτα από δεκαετίες ωμής καταστολής. Ταυτόχρονα, από τα μέσα της δεκαετίας του '80 το ελληνικό κράτος

Η απόφαση της Βουλής των Ελλήνων για την ανάθεση της έκδοσης ενός τόμου για την «ποντιακή γενοκτονία» στους Κ. Φωτιάδη και Μ.Χαραλαμπίδη. Προσέξτε την τελευταία ιδιότητα του Χαραλαμπίδη: μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Διεθνούς Ένωσης για τα Δικαιώματα και την Απελευθέρωση των Λαών (μη κυβερνητική οργάνωση αναγνωρισμένη από τον ΟΗΕ).

είχε αρχίσει να θέτει άλλες προτεραιότητες.

Ενώ στις αρχές της δεκαετίας του '80 μία πτυχή της εξωτερικής πολιτικής του πασοκικού κράτους ήταν η υποστήριξη διαφόρων εθνικοαπελευθερωτικών αντάρτικων όπως του παλαιστινιακού, με σκοπό πάντα την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του ελληνικού κράτους, από τα μέσα της δεκαετίας του '80 ορισμένα στελέχη των πασοκικών μυστικών υπηρεσιών άρχισαν να χαράζουν νέες αντιτουρκικές κατευθύνσεις. Το κουρδικό αντάρτικο είχε αρχίσει να αναπτύσσεται και κυπατζήδες όπως ο Μιχάλης Χαραλαμπίδης που ήταν και μέλος της κεντρικής επιτροπής του Πασοκ, άρχισαν να προωθούν ιδέες με σκοπό την πιο ενεργή συμμετοχή των διάφορων πολιτιστικών συλλόγων στην ελληνική εξωτερική πολιτική. Ιδιαίτερα οι σύλλογοι των ποντίων, στους οποίους ο Χαραλαμπίδης είχε επιρροή, ήταν αυτοί που τέθηκαν στο προσκήνιο. Οι ιδέες ήταν εντελώς παλαβές: πρώτον, αναγνώριση μιας «ποντιακής γενοκτονίας», την οποία θυμήθηκε 65 χρόνια μετά ο Χαραλαμπίδης και άλλοι ελληνόψυχοι πόντιοι. Δεύτερον, η δημιουργία μιας ακραιφνώς ποντιακής πόλης στα παράλια της Θράκης με το όνομα Ρωμανία, καθώς και η μετονομασία όλης της περιοχής από Θράκη σε Θράκη-Ρωμανία!

Ο Χαραλαμπίδης, μαζί με τον καθηγητή Ιστορίας στο Παιδαγωγικό Φλώρινας, Κώστα Φωτιάδη, έπειτα από ανάθεση του ελληνικού κοινοβουλίου, ανέλαβαν την τεκμηρίωση της «ποντιακής γενοκτονίας», προβαίνοντας σε χονδροειδείς διαστρεβλώσεις. Ξέχασαν το γεγονός ότι οι διώξεις των ποντίων από τον Κεμάλ έγιναν ουσιαστικά όταν το ελληνικό κράτος ήταν σε εμπόλεμη κατάσταση: το 1921 το ελληνικό ναυτικό έφτασε να βομβαρδίσει την Τραπεζούντα, μία κίνηση στην κατεύθυνση δημιουργίας δεύτερου μετώπου, ενώ ο ελληνικός στρατός βάδιζε προς την Άγκυρα. Ο ρόλος των πολεμοχαρών παπάδων του Πόντου στην πρόσδεση του ποντιακού πληθυσμού στην ελληνική ιμπεριαλιστική πολιτική, εξαιτίας της οποίας δεν αφέθηκε καμία έξοδος διαφυγής και ουσιαστικά ο ποντιακός πληθυσμός ουσιαστικά παραδόθηκε στους κεμαλικούς παρακρατικούς, επίσης ξεχνιέται.⁶ Αλλά αυτά ήταν ψιλά γράμματα.

Τον Φλεβάρη του 1994 το ελληνικό κοινοβούλιο αναγνώρισε την «ποντιακή γενοκτονία», ενώ το 1998 αναγνωρίστηκε και η «Μικρασιατική Γενοκτονία», η οποία όμως μπήκε εσπευσμένα στο συρτάρι όταν η Τουρκία απείλησε ότι θα θεσπίσει ως ημέρα γενοκτονίας των τούρκων την απόβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη.

Ο Χαραλαμπίδης ως κυπατζής είχε την εμπειρία και την πρόσβαση στους κατάλληλους μηχανισμούς, ώστε να καταφέρει πολύ σύντομα να ελέγξει τους ποντιακούς συλλόγους και να τους κατευθύνει προς την ενεργή συμμετοχή στην ιμπεριαλιστική πολιτική της δεκαετίας του '90- τόσο στα Βαλκάνια όσο και στο Αιγαίο.⁷ Την ίδια στιγμή, με τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, δεκάδες χιλιάδες πόντιοι μετανάστες από τη Νότια Ρωσία, τη Γεωργία και τον Κράκασο βρέθηκαν ως μετανάστες στο ελληνικό κράτος αντιμετωπίζοντας έναν άγριο ρατσισμό που ελάχιστα διέφερε από αυτόν που επιφύλασσόταν στους υπόλοιπους μετανάστες. Η αφήγηση της «ποντιακής γενοκτονίας» απευθυνόταν και σε αυτούς: τους έδινε μία ταυτότητα, πέρα από την απαξίωση και τη χλεύη με την οποία αντιμετωπιζόταν ο

«ρωσοπόντιος». Κάποιοι ανέβηκαν στο άρμα της «γενοκτονίας». Δεκάδες πολιτιστικοί σύλλογοι δημιουργήθηκαν, τόσο από τους λεγόμενους νεοπρόσφυγες όσο και από διάφορους άλλους, οι οποίοι εποφθαλμιούσαν τη χρηματοδότηση από τα κρυφά και φανερά κονδύλια του ελληνικού κράτους. Γι' αυτό ντύθηκαν με τη στολή του πόντιου και άρχισαν να χορεύουν αυτά που τους έλεγε το υπουργείο Εξωτερικών και η ΕΥΠ. Δεν είναι καθόλου παράξενο το γεγονός ότι οι ποντιακοί σύλλογοι μετατράπηκαν στους μεγαλύτερους μακεδονομάχους και τουρκοφάγους των '90s. Ίσως έχει κουράσει να το επαναλαμβάνουμε, αλλά έχει μεγάλη σημασία: όλα τα παραπάνω συμβαίνουν πάντα με το αζημίωτο.

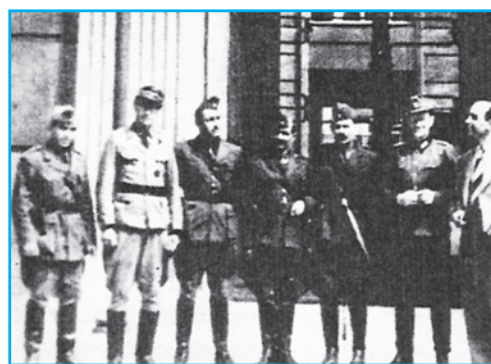
Στα τέλη της δεκαετίας του '90, μαζί με τη γενικότερη στροφή της εξωτερικής πολιτικής του ελληνικού κράτους, οι παρακρατικοί αυτοί περνούν στο παρασκήνιο. Όμως οι οργανωτικές τους δομές έχουν δημιουργηθεί, η αποτελεσματικότητά τους έχει δοκιμαστεί και η χρησιμότητά τους είχε μετρηθεί. Μπορούσαν δηλαδή να ξαναχρησιμοποιηθούν όποτε ήταν αναγκαίο.

ΟΙ ΨΥΧΡΟΙ ΑΡΙΣΤΕΡΟΙ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ

Από το 2010 και μετά, όταν και εμφανίζεται στο δημόσιο λόγο η πιο σύγχρονη μορφή της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής με τις ΑΟΖ, την αναζήτηση πετρελαίων και τις αντιτουρκικές συμμαχίες, οι πολιτιστικοί σύλλογοι δεν θα μπορούσαν να λείπουν από τις νέες εθνικές εξορμήσεις. Την ίδια στιγμή που ο Σαμαράς προσπαθούσε το 2014 να ανακαλύψει στην Αμφίπολη τον τάφο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, κάτω από την καλύτερη μπουγάτσα των Βαλκανίων, διάφοροι νέοι παράγοντες των πολιτιστικών συλλόγων άρχισαν να εμφανίζονται στο προσκήνιο. Όπως ο προερχόμενος από το σλαβόφωνο χωριό Νέο Πετρίτσι Σερρών, Γιώργος Τάσιος, πρόεδρος της επίσης τότε δημιουργημένης «Πανελληνίας Ομοσπονδίας Πολιτιστικών Συλλόγων Μακεδονίας».⁸ Δεν έχουμε καμία αμφιβολία ότι τα μυστικά κονδύλια του υπουργείου Εξωτερικών γέμισαν πολλές τσέπες. Η ομοσπονδία αυτή συγκαταλεγόταν στους διοργανωτές των πρόσφατων συλλαλητηρίων για τη Μακεδονία. Το πώς γίνεται αυτό το δημιούργημα του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών και των μυστικών υπηρεσιών να θεωρείται μια ανεξάρτητη φωνή των νέων μακεδονομάχων, είναι ένα από τα άλυτα μυστήρια της κοινωνίας του θεάματος...

Ποια είναι η στάση όμως του αριστερού ελληνικού κράτους απέναντι σε όλα αυτά; Η ελληνική αριστερά γνωρίζει πλήρως την ιστορική διαδρομή που προαναφέραμε.⁹ Οι αριστεροί γνωρίζουν πλήρως ποιος είναι ο Χαραλαμπίδης και ποιο είναι το σχέδιο υπό τον τίτλο «ποντιακή γενοκτονία». Αλλά ήταν απασχολημένοι με τη δημιουργία της δικιάς τους αριστερής αφήγησης, η οποία ξεκίνησε από το κίνημα της παγκοσμιοποίησης και κατέληξε στις πλατείες των αγανακτισμένων αγκαλιάζοντας το σύνολο του εθνικού κορμού. Αναμφισβήτητα, το κίνημα των πλατειών ήταν και είναι συμπεριληπτικό χωράει τους πάντες, αρκεί να διαθέτουν την απαραίτητη διακριτικότητα.

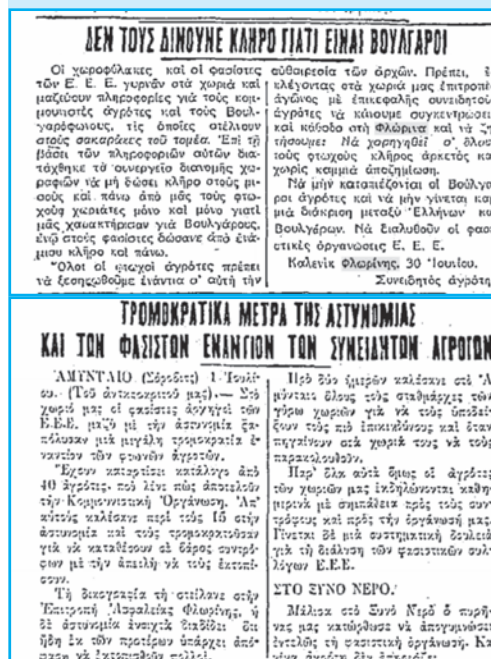
Έτσι το 2015, ο Βλάχης Αιγυπτίτης που ανήκει στην παράξενη συνομοταξία των αυτοαποκαλούμενων

Ταγματασφαλίτες παρακρατικοί της βόρειας Ελλάδας παρέα με αξιωματικούς των Ες-Ες κατά την επίσκεψή τους στη ναζιστική Βιέννη το 1944. Τρίτος από αριστερά ο Μιχάλαγας (Μιχαήλ Παπαδόπουλος), τουρκοφώνος πόντιος από χωριό της Κοζάνης και τέταρτος ο Κισά Μπατζάκ (κοντοπόδαρος), Κυριάκος Παπαδόπουλος, από τον Κούκο Πιερίας.

Φωτογραφίες σαν και αυτή αλλά και διάφορα βιβλία όπως αυτά του Μαραντζίδα, έτειναν να ταυτίζουν τους πόντιους στην βόρεια Ελλάδα με τους ταγματασφαλίτες. Η πραγματικότητα ήταν διαφορετική: οι πρόσφυγες, ανάμεσά τους και οι πόντιοι, ήταν η ραχοκοκαλιά της εργατικής εξέγερσης από τις αρχές της δεκαετίας του '20 έως και το τέλος του εμφυλίου. Ο Κισά Μπατζάκ σκοτώθηκε στη Μάχη του Κιλκίς το 1944, εκεί όπου είχαν ταμπουρωθεί πολλοί ταγματασφαλίτες της Βόρειας Ελλάδας, σε μία μάχη πολύ φονικότερη από εκείνη του Μελιγαλά. Ένα ποντιακό αντάρτικο τραγούδι έλεγε:

Ανάθεμα Κισά-Μπατζάκ / το κοντόν το ποδάρι σ' / έρθανε οι αντάρτες μας / κι επήρανε το κεφάλι σ'.

Ριζοσπάτης 5/7/1932

Οι φασίστες της Τρία Εμφίλον έπαιξαν τη δεκαετία του '30 ιδιαίτερο ρόλο στην τρομοκράτηση των σλαβόφωνων μακεδόνων.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1920 όταν εγκαταστάθηκαν οι πρόσφυγες στην περιοχή, οι δύο εθνοτικές ομάδες (σλαβόφωνοι και πρόσφυγες) πολώθηκαν, με τη γλώσσα να αποτελεί το αντικειμενικό κριτήριο διαχωρισμού το οποίο λειτούργησε ως «σύννορο» μεταξύ τους. Στη βάση όμως της ρήξης υπήρχε η διεκδίκηση για συγκεκριμένους υλικούς πόρους, βασικά τη γη η οποία, μετά την αποχώρηση των μουσουλμάνων, αποτέλεσε κρίσιμο διακύβευμα μεταξύ των ντόπιων και των προσφύγων.¹¹

Ο εποικισμός της Μακεδονίας ήταν αναμφισβήτητα μία κίνηση αλλοίωσης της πληθυσμιακής σύνθεσης και πρόκλησης υλικών αντιθέσεων μεταξύ των φτωχών αγροτικών οικογενειών των σλαβόφωνων και των προσφύγων: «η ενσφηνώσις ελληνικών πληθυσμών εκεί όπου οι αλλογενείς τοιούτοι είναι συμπαγείς». Συγκεκριμένα οι πληθυσμοί οι προερχόμενοι από τον Πόντο θεωρήθηκαν οι πλέον κατάλληλοι για «ενσφηνώση» ιδιαίτερα κοντά στα σύνορα.¹²

Τα επιθυμητά για το ελληνικό κράτος αποτελέσματα του εποικισμού της Μακεδονίας με τους πρόσφυγες του '22, δεν ήταν και τόσο εύκολο (όσο φαίνεται εκ πρώτης όψεως) να επιτευχθούν. Οι πρόσφυγες σε πολλές περιπτώσεις ήταν και αυτοί οι ίδιοι ύποπτοι εθνικών αισθημάτων, ενώ ο άγριος ρατσισμός που υφίσταντο σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής και κοινωνικής ζωής τους έκανε ιδιαίτερα ευάλωτους στην «κομμουνιστική προπαγάνδα». Είναι γεγονός ότι κατά τη δεκαετία του '20 και του '30 η πολιτική του εποικισμού της Μακεδονίας οδήγησε σε πολλές, συχνά αιματηρές, συγκρούσεις μεταξύ των «ντόπιων» σλαβόφωνων και των προσφύγων. Αλλά η εξέλιξη των κοινωνικών και ταξικών ανταγωνισμών, ιδιαίτερα κατά τη δεκαετία του '40, οδήγησε σε άλλες κατευθύνσεις. Οι πρόσφυγες αποτέλεσαν τη ραχοκοκαλιά της εργατικής εξέγερσης από τη δεκαετία του '20 μέχρι και το τέλος του εμφυλίου. Αντίστοιχα, οι σλαβόφωνοι μακεδόνες αποτέλεσαν ένα μεγάλο κομμάτι του Δημοκρατικού Στρατού στη Βόρεια Ελλάδα.

αριστερών υποστηρικτών της «ποντιακής γενοκτονίας» με πλούσιο βιογραφικό (δες δίπλα) μπορούσε να είναι υποψήφιος βουλευτής του Σύριζα στο Κιλκίς. Δεν είναι κατά συνέπεια καθόλου ασύμβατος ο ρόλος του μακεδονομάχου και του συριζαίου· το αντίθετο μάλιστα.

Η εφημερίδα *Καθημερινή* περιέγραφε πρόσφατα τη Συμφωνία των Πρεσπών και την πολιτική του Σύριζα ως εξής:

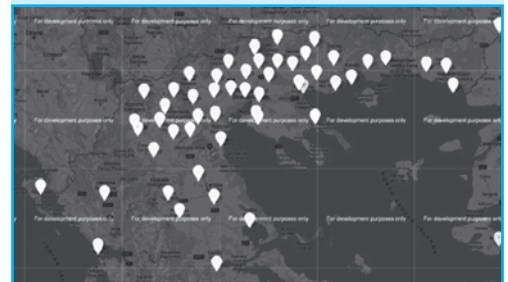
Η εποχή της αισθητικοποιημένης επικοινωνίας στις διεθνείς σχέσεις έχει δώσει την θέση της στη σκληρή πολιτική, όπου οι εξελίξεις υπαγορεύονται από ωμούς συσχετισμούς ισχύος και τίποτα άλλο. Πρόκειται για κάτι που ο Αλέξης Τσίπρας κατάλαβε νωρίς, όταν ξεκίνησε την αναζήτηση μιας συμφωνίας με τον Ζόραν Ζάεφ.¹⁰

Όπως θα διαβάσετε σε άλλο κείμενο του περιοδικού, ο Σύριζα –παρά τα περί του αντιθέτου λεγόμενα– εξυπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο, με τη Συμφωνία των Πρεσπών στην τρέχουσα συγκυρία, τα λεγόμενα εθνικά συμφέροντα. Παρά τη φαινομενική αντίθεση Σύριζα και μακεδονομάχων, όλοι μαζί μπορούν να συμβιώνουν στο πολιτικό σύστημα του ανάδελφου έθνους. Άλλωστε τα συλλαλητήρια πάντα ήταν μία εξτρά μορφή πίεσης της Μακεδονίας (σκέτο) προς τη Βόρεια Μακεδονία.

1. Τάσος Κωστόπουλος, *Η απαγορευμένη γλώσσα: κρατική καταστολή των σλαβικών διαλέκτων στην ελληνική Μακεδονία*, Βιβλιόραμα, 2008, σελ. 9.
2. Ο.π., σελ.51.
3. Ο.π., σελ.126-128.
4. Ο.π., σελ.125.
5. Anastasia Karakasidou, «Cultural illegitimacy in Greece: The Slavomacedonian "non-minority"», στο *Minorities in Greece: Aspects of a plural society*, Ed. Richard Clogg, Hurst & Company, 2002, σελ. 123. Προφανώς πολλοί αντέδρασαν, όπως φαίνεται και από το εξής ανέκδοτο: «...οι κάτοικοι που μόλις ορκίστηκαν να μην ξαναμιλήσουν «το ιδίωμα» αποχαιρέτουν τους επίσημους με το σλαβόγλωσσο κατευόδιο «άι σου σντράβε!» («άντε γεια») και εισπράττουν οργισμένες παρατηρήσεις», «Η απαγορευμένη γλώσσα...», σελ. 241.
6. Τάσος Κωστόπουλος, *Πόλεμος και εθνοκάθαρση: η ξεχασμένη πλευρά μιας δεκαετούς εθνικής εξόρμησης, 1912-1922*, Βιβλιόραμα, 2007, σελ. 219-274.
7. «"Προβοκάτορες" με ονοματεπώνυμο», στήλη «Ιός», *Ελευθεροτυπία*, 8/11/1997.
8. «Το "μακεδονικό" λίγα χιλιόμετρα μακριά από τα συλλαλητήρια», *Περιοδικό 0151*, 12/2018, σελ.8-10.
9. Στέλιος Ελληνιάδης, «Οι Έλληνες του Πόντου και η βιοτεχνία της Γενοκτονίας», *Δρόμος της Αριστεράς*, 23/05/2015.
10. Βασίλης Νέδος, «Η συμφωνία των Πρεσπών και οι μετα-δονήσεις της» στο ένητο *Η Ελλάδα και ο Κόσμος το 2019*, *Καθημερινή*, 05/01/2019, σελ.36.
11. Ραϋμόνδος Αλβανός, «Μεσοπολεμικές πολιτικές και εθνοτικές συγκρούσεις: ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος στην περιοχή της Καστοριάς», *Επιστήμη και Κοινωνία*, τ. 11/2003.
12. Γ.Θ. Μαυρογορδάτος, «Οι εθνικές μειονότητες», στο *Ιστορία της Ελλάδας του 20ου αιώνα, Ο Μεσοπόλεμος 1922-1940*, Β' τόμος, μέρος 2ο, σελ. 21.

Ο αριστερός πόντιος πατριώτης Βλάσης Αγτζίδης, υποψήφιος βουλευτής Σύριζα το 2015, μαζί με τον κ. Άγγελο Συρίγο σε εκδήλωση με θέμα την ελληνική εξωτερική πολιτική στις 19 του περασμένου Γενάρη. Το 1993, ο Αγτζίδης συμμετείχε στην επιχείρηση «χρυσόμαλλο δέρας» για τον απεγκλωβισμό των ποντίων της Αμπαχιάς μαζί με τις ελληνικές ειδικές δυνάμεις υπό την ηγεσία του γιου του χουντικού Ντερτιλή. Σπούδασε μαθηματικός, αλλά έκανε και διδακτορικό στην Ιστορία των ποντίων της Ρωσίας. Είναι ένας από τους λίγους ιστορικούς, υποστηρικτές της «γενοκτονίας των ποντίων».

Χάρτης πολιτιστικών συλλόγων ποντίων και μικρασιατών όπως παρουσιάζεται στο saipt.rontos-news.gr. Παρατηρείστε πόσο πυκνώνουν οι σύλλογοι σε εθνικούς ευαίσθητες περιοχές.

Μιχάλης Χαραλαμπίδης και Αμπντουλάχ Οτσαλάν τη δεκαετία του '90. Η συνάντηση της «ποντιακής γενοκτονίας» με το κουρδικό αντάρτικο.

Ποιος πόντιος παίζει καλύτερη μπάλα;

- 1) Ο πόντιος Δημήτρης Μελισσανίδης που φτιάχνει την Αγιά Σοφιά.
- 2) Ο δημοτικός σύμβουλος Πειραιά, Ευάγγελος Μαρινάκης, που πλήρωσε και εγκαινίασε το μνημείο «γενοκτονίας των ποντίων» στην πλατεία Αλεξάνδρας στον Πειραιά το 2017.
- 3) Ο υπερ-πόντιος οπληρχηγός Ιβάν Σαββίδης.